

(Самрл, нег мове ратива)

*1-4
1913*

Juznoslovenski filolog

ЈУЖНОСЛОВЕНСКИ ФИЛОЛОГ

ПОВРЕМЕНИ СПИС

ЗА СЛОВЕНСКУ ФИЛОЛОГИЈУ И ЛИНГВИСТИКУ

УРЕЂУЈЕ *ed.*

А. БЕЛИЋ

A. Belić

БЕОГРАД 1913.

Књ. I. Св. 1—2

Има једно недатирано писмо архиепископа Барскога Григорија, писан једному каноннику у Сплет, у којем се тужи, како је Бар узнемираван „а тагно јурапо“ (Немање); могао би помоћи *Knesius Michael*, који се много брине за цркву Диоклетанску, али он је сада много „*ab avunculis molestatus*“; ови стричови биће браћа Немања, Срацимир и Мирослав. Листина је издана код Кукуљевића, *Cod. dipl.* 2, 115; код Смичкласа, *Cod. dipl.* 2, 170 испало је оно место о „*avunculi*“, цели редак! Осим тога има је листина Михаилове жене Десиславе од 20 августа 1189 у Дубровнику: *ego comitissa Desislauj (sic), magni comitis Michaelis uxor*“, издана од Вучетића у Срђу 5 (1906), 54—55. Дошла је у Дубровник са архиепископом барским Григоријем, који је посла тога остао у Задру, не враћајући се у Бар, са жупанима Чрнехом и Црепуном, казначом Грдомилом и др., види се, божећи испред Немање. Штета што недостаје крај љетописа попа Дукљанина; тко зна, није ли била њогова књига, са чудноватом генеалогijом од готскога краља Тотиле до малих кнезова зетских 12 века, баш писана за ово посљедње мало господаре требињске и зетске. Натпис је занимљив још и због тога што се види да су жупани онда били насљедне мало династије: жупан Грд требињски и брат му жупан Радомир.

К. Јиречек.

2. Откуда погрешна година крунisaња Душанова у Копорињском родослову?

У неким нашим родословима није година крунisaња Душановог за цара уопште забележена (н. п. Споменик 3, 100, 103 105), а у неким је она забележена, и то тачно (н. п. Врхобрезнички, Споменик 3, 98: Прѣввысоки же и благочъстивыи Стефанъ царь прѣвы роди се въ лѣто ꙗꙗꙗꙗ, и бивъ кралемъ, таже достигъ гръчскыи земље и сию повиноувъ, поставлѣтъ се въ нѣи царемъ въ лѣто ꙗꙗꙗꙗ (= 1346; Споменик 3, 98; исп. и 149, 154 и Гласник 53, 64).

Али у Копорињском родослову пише: Прѣввысоки же и благочъстивыи Стефанъ царь прѣвы роди се въ лѣто ꙗꙗꙗꙗ, и бивъ кралемъ, таже достигъ гръчскыи земље и сию повиноувъ, поставлѣтъ се въ нѣи царемъ въ лѣто ꙗꙗꙗꙗ (= 1348; Рамátку, 54.).

Као што се види, текст је у оба родослова исти, само је разлика у години Душановог крунisaња: док Врхобрезнички има

тачу годину (1346), докле Копорињски има погрешну годину (1348). Интересантно би било утврдити, откуда та разлика?

Ја мислим да је погрешна година крунисања Душановог умета у Копорињски родослов из једне белешке у преводу Општег летописа. Год. 1348 преведен је, наиме, са грчког на српски византиски летопис у коме су назначене године од Адама до различних догађаја (исп. Krumbacher, *Gesch. der bizantinischen Litteratur*, 395 и д.). Том преводу додана је на крају белешка у духу самога летописа: **Отъ Адама до цара Стефана лѣтъ ꙗwмг** (Споменик 3, 129; исп. и *Archiv für slav. Philologie* 16, 62: Удѣ Адама до Константина цара лѣтъ ꙗwмг, до Стефана же, сръбскога цара лѣтъ ꙗwмг̃.). Исп. и Гласник 45, 167. Преводилац је очевидно, када је са грчког превео летопис, у коме су биле белешке о разним важним догађајима, сматрао за потребно да на крају дода и годину у којој је извршио превод. Према томе ја мислим да је преводилац са рочима: **Отъ Адама до цара Стефана — хтео рећи: Од Адама до цара Стевана који сад влада, или, управо: Од Адама до сада, а никако да је хтео рећи да је Душан крунисан за цара 1348 год.**

Међутим је писац Копорињског родослова, или родослова са кога је овај преписан, друкчије схватио ову белешку. Он је схватио да она означава годину кад је Душан крунисан, па је ту годину унео у родослов као годину крунисања Душановог. На тај је начин у Копорињски родослов ушла погрешна година о крунисању Душановом.

Пошто остали родослови и летописи, који у опште имају забележену годину Душановог крунисања, имају је тачно забележену, може се са разлогом претпоставити: да је у нашим родословима и летописима *првобитно била тачна година Душановог крунисања*, а да је састављач Копорињског родослова, или онога са кога је овај преписан, нашао негде ону белешку на крају провода византиског летописа, па је, мислећи да је година у другим изворима које је он пред собом могао имати или у оригиналу са кога је прописивао погрешна, хтео да је поправи онако како је нашао да је забележена у преводу византиског летописа.

Београд.

15 XII 1912.

Ст. Станојевић.